

PUHEENJOHTAJAN PARRAN JUPINOITA

Kesäluentopäivät ovat Joensuussa 26.-28.8.2026, josta Jaana on avannut enemmän tässä jäsenkirjeessä. Kesäluentopäivien osallistumismaksu pyritään pitämään mahdollisen alhaisena, jotta se mahdollistaisi paremmin jäsentemme osallistumisen.

Yhdistyksemme uudeksi jäseneksi on valittu kaupunginpuutarhuri **Linda Vallinkivi**, Hyvinkää. Tervetuloa toimintaamme mukaan.

Toivotan kaikille erinomaista talven loppua ja kevään alkua. Kuluva Viherympäristöliiton lanseeraaman teemavuoden **'Hyvinvointi rakentuu elävästä ympäristöstä'** siemenet on jo kylvetty jo aikaa sitten. Toteuttakaamme teemavuoden asioita kuntien ja kaupunkien eri hankkeissa. Tietoa niistä voi jakaa myös jäsenillemme esimerkiksi jäsenkirjeissämme, nettisivuillamme tai somessa.

Timo Koski, puheenjohtaja

KAUPUNGINPUUTARHURIEN
SEURA RY

Näin sydäntalven ohitettuumme päivä pitenee ja katseet ovat jo keväessä. Talvea on saatu viettää koko Suomen mittakaavassa, ja talvilomalaiset ovat saaneet nauttia kaupunkien talvisista viheralueista ja luonnosta. Olin helmikuu puolivälissä viikonlopun Helsingissä ja kävelin lauantain aurinkoisen kirsakkana päivänä puoliltapäivin rautatieasemalta Mustikkamaalle, Honkaluodon kalastajamajalle. Oli ilahduttavaa nähdä ihmiset kävelemässä Töölönlahdella, havaita Kaisaniemen puiston remontti ja suojatut puut, Kalasataman alueen uudet viheralueet talviasussaan ja Mustikkamaan uudenkarheiden latujen hiihtäjät ja täysi yleisösauna avantoineen sekä merenrannoilla kulkijat. Talviset ulkoilijat eivät taida tietää, kuinka paljon töitä tehdään näiden palveluiden eteen. Parhaimmillaan tätä on hyvinvointi elävässä lähivihreässä myös talviaikaan.

Yhdistyksemme **jäsenille ilmainen webinaari on 3.3.2026** ja teemana on, Tulevaisuuden kaupunkivihreä'. Ohjelma ja ilmoittautuminen on nettisivuillamme. Suuret pahoittelut siitä, että webinaari on pohjoisen talviloma aikana. Tämä ei tule toistumaan tulevaisuudessa. Vuoden 2027 webinaarin ajankohdaksi olemme lukinneet jo viikon 11.

Kaupunginpuutarhurien Seura ry

@kaupunginpuutarhurienseura

www.kaupunginpuutarhurienseura.fi

Jäsenasioita ja hallituksen kuulumisia

Kaupunginpuutarhurien Seura ry:n jäsenoikeuksiin kuuluu muun muassa seuraavia asioita:

Osallistumis- ja vaikuttamisoikeus yhdistyksen toimintaan

Jäsenillä on oikeus osallistua yhdistyksen kokouksiin (puhevalta kaikilla jäsenillä), ja varsinaisilla jäsenillä on äänioikeus (yksi ääni per jäsen). Voit myös esittää asioita vuosikokoukselle käsiteltäväksi (kirjallinen ilmoitus hallitukselle tiettyyn päivään mennessä).

Jäsenkirjeet

Jäsenet saavat säännöllisesti (keskimäärin 4 kertaa vuodessa) jäsenkirjeet, jotka sisältävät alan ajankohtaista tietoa, uutisia, tapahtumakutsuja ym.

Koulutukset ja tapahtumat

Jäsenistölle osallistuminen seuran omiin koulutuksiin (esim. webinaareihin) on usein maksutonta tai huomioitu hinnoittelussa. Yhdistys järjestää koulutustilaisuuksia, tapaamisia, opintomatkoja ja kesäluentopäiviä, joihin jäsenet pääsevät osallistumaan.

Alennus Viherympäristöliiton koulutuksista

Seuran jäsenet saavat 10 % alennuksen Viherympäristöliiton järjestämistä koulutuksista.

Viherympäristö-lehti

Vaihtoehtona jäsenmaksussa voi valita version, joka sisältää lehden (50 €/vuosi), tai ilman lehteä (40 €/vuosi).

Muut epäsuorat hyödyt

Verkostoituminen muiden viheralan julkisen sektorin ammattilaisten kanssa, alan kehitykseen vaikuttaminen, pääsy tuoreeseen tietoon viherympäristön hoidosta ja suunnittelusta sekä osallistuminen yhdistyksen aatteelliseen työhön (vihreän elinympäristön edistäminen).

Varsinaisilla jäsenillä on täydet vaikuttamisoikeudet, ja vapaaajajäsenillä (esim. eläkkeelle jääneet) saavutetut jäsenoikeudet säilyvät, vaikka maksuvelvollisuutta ei enää ole.

Eläkeläisjäsenyys

Kun varsinainen jäsen jää eläkkeelle, hänet siirretään hallituksen päätöksellä vapaaajajäseneksi.

Vapaaajajäseneltä ei peritä jäsenmaksua (säännöt 4 §: "Kunniajäseneltä ja vapaaajajäseneltä ei peritä jäsenmaksua"). Saavutetut jäsenoikeudet säilyvät (säännöt 3 §).

Säännöt eivät käsittele erillistä lehden tilausmahdollisuutta vapaaajajäsenille, eivätkä tällä hetkellä mahdollista 'maksullista jatkumoa' lehden saamiseksi. Jos lehden tilausta haluaa jatkaa, tulee se tilata suoraan Viherympäristöliitolta.

Jäsenmäärässä hienoista kasvua

Jäsentilanne **10.2.2026**

- aktiivijäsenet **151** hlö

- eläkeläisjäsenet **98** hlö

Jäseniä yhteensä **249**, joista kunniajäseniä **9**.

ESITTELYSSÄ Sari Riekkinen

Matkani viheralalle on kulkenut läpi eri koulutusasteiden puistopuutarhurista, opistohortonomin kautta AMK-tutkintoon.

Opintojen välissä olen tehnyt töitä niin vihertuotannon kuin -rakentamisen puolella yksityisellä sektorilla. Vuonna 2001 aloitin Siilinjärven kunnalla vihersuunnittelijana, josta muutaman määräaikaisen vuoden jälkeen 20 vuotta hurrahti kunnanpuutarhurin tehtävässä kasvavassa kunnassa. Sain olla monipuolisesti mukana viherasiantuntijana koko ketjun kaavoituksesta kunnossapitoon.

2022 siirryin kaupunginpuutarhuriksi Kuopion kaupungille. Vastuulleni kuuluu viher- ja virkistysaluesuunnittelutiimin vetäminen. Tiimille kuuluu viheralueiden suunnittelun lisäksi myös liikuntapaikka- ja satamasuunnittelu. Olen viihtynyt hyvin kaupunkisuunnittelussa uusien haasteiden kuten ilmastomuutokseen sopeutumisen, luonnonmonimuotoisuuden lisäämisen ja resurssiviisauden mukana tuoman alati muuttuvan suunnittelun parissa.

Vapaa- aikaani vietän lukien ja koirien kanssa metsässä samoillen, mutta matkoilla koluan myös niin museot kuin teatteritarjonnan.

Viherala on antanut minulle paljon. Tämän päivän kasvavat mielenterveyden haasteet ja yksinäisyys tekevät lähiympäristöön pääsemisen ja kokemisen tärkeäksi. Teemme tärkeää työtä luoden hyvinvointia tukevia viihtyisiä arkiympäristöjä ja viheralueita. Olkaamme ylpeitä siitä.

Kaupunginpuutarhurien seuran hallituksessa voin olla mukana kehittämässä viheralaa ja luomassa tärkeitä viherverkos-toja.

Sari Riekkinen, kaupunginpuutarhuri

Kuopion kaupunki/ Kaupunkitekniikan palvelut, kunnallistekninen suunnittelu, sari.riekkinen(at)kuopio.fi

Jäsenasioita ja hallituksen kuulumisia

Viherpäivillä palkittiin Kaupunginpuutarhurien seuran jäseniä uudella Viherympäristöliiton ansiomerkillä. Hopeisen ansiomerkin saivat Helsingin kaupungin yksikön päällikkö Katriina Arrakoski ja Porin kaupungin puistojenhoitopäällikkö Esa Rouvali.

Kuva: Viherympäristöliitto ry

Katriina Arrakoski

Katriina valmistui hortonomiksi Lepaalta 1996 ja FM:ksi Helsingin yliopistosta 2009, pääaineenaan kaupunkitutkimus. Pro Gradu käsitteli aihetta, joka on nyt erityisen ajankohtainen: luonnonkasvien käyttö rakennetuilla viheralueilla.

Uran alku sijoittui Uudenmaan Maaseutukeskuksen EU-hankkeisiin, minkä jälkeen hän perusti Outi Tahvosen kanssa Puutarhasuunnittelu Arrakoski & Tahvonen Oy:n. Julkiselle sektorille hän siirtyi 2007 ja on työskennellyt Järvenpään kaupunginpuutarhurina sekä vuodesta 2009 Helsingissä projektipäällikkönä, tiimipäällikkönä ja nykyisin puisto- ja viheraluesuunnittelun yksikön päällikkönä.

Katriina on ollut mukana kehittämässä Helsingin ensimmäisiä viherkunnossapidon tuotekortteja ja toiminut pitkään kasviryhmässä. Hän tunnetaan kasvillisuuden merkityksen johdonmukaisesta korostamisesta ja halusta etsiä uusia toimintatapoja. Luottamustehtäviä on kertynyt useissa alan järjestöissä ja hän on ollut mukana kahdessa viheralan julkaisussa.

Esa Rouvali

Esa valmistui hortonomiksi 2000, erikoistuen maisemasuunnitteluun. Lepaan golfkentän rakentaminen ja GPS-kartoitus toimivat sekä harjoittelun että opinnäytetyön pohjana. Hän esiintyi opintojen aikana myös TV4:n Puutarhassa-ohjelmassa.

Esalla on yli 30 vuoden ura viheralalla. Ensimmäisen yrityksensä hän perusti jo 1992. Vuonna 2000 syntyi Baseplan Helsinki Oy, jossa hän kehitti ympäristö- ja paikkatietopalveluja sekä teki kartoituksia mm. seurakunnille ja suunnittelutoimistoille. Talvikaudet Etelä-Kaliforniassa toivat kokemusta subtrooppisten kasvien käytöstä ja kastelujärjestelmistä.

Myöhemmin Esa johti Shinyhorse Oy:n tyrnintaimiston toimintaa ja osallistui alan tutkimushankkeisiin. Julkiselle sektorille hän siirtyi 2011, ensin Porin piiripuutarhuriksi ja myöhemmin puistojenhoitopäälliköksi. Hän on keskittynyt kunnossapidon kehittämiseen niukkenevien resurssien keskellä ja vastannut mm. Kirjurinluodon tapahtumainfrasta. Esa tunnetaan kokeilunhaluisena ja käytännönläheisenä kehittäjänä.

Luottamustehtäviä hänellä on ollut erityisesti Hortonomien yhdistyksessä ja Kaupunginpuutarhurien seurassa. Vapaa-ajallaan hän toimii aktiivisesti yleisurheilupalmentajana.

Ansiomerkin on suunnitellut Au3 Kultasepät. 'Oksa'-malli symboloi liiton kymmentä jäsenjärjestöä ja alan yhteisöllisyyttä.

Ansiomerkki voidaan myöntää henkilöille, jotka ovat edistäneet merkittävästi viheralan kehitystä, näkyvyyttä ja arvostusta Suomessa tai kansainvälisesti. Merkki on kahta luokkaa: Hopeinen ansiomerkki (2. lk.) ja Kultainen ansiomerkki (1. lk.).

Hopeinen merkki myönnetään vähintään 10 vuoden merkittävästä toiminnasta viheralan hyväksi. Ansiot voivat liittyä esimerkiksi alan pitkäaikaiseen työhön, järjestötoimintaan, innovaatioihin, tutkimukseen, yrittäjyyteen, näkyvyyden edistämiseen tai korkeakoulututkintoihin.

Hopeisen merkin saivat:

Elisa Lähde, Katriina Arrakoski, Esa Rouvali, Virpi Kiviniemi, Miisa Uski, Tommi Granholm, Hilla-Maaria Paju, Jenna Peltari ja Oili Sinilehto Voigt.

Kultainen merkki myönnetään valtakunnallisesti tai kansainvälisesti merkittävästä, pitkäkestoisesta työstä viheralan kehittämiseksi. Ansiot voivat liittyä esimerkiksi pitkäaikaiseen järjestötoimintaan, VYL:n tai sen jäsenjärjestöjen luottamustehtäviin, elämäntyöhön alalla, alojen välisen yhteistyön rakentamiseen, yritysmaailman vaikuttamiseen tai kansainväliseen verkostoitumiseen.

Kultaisen ansiomerkin saivat:

Arto Kaituri, Markku Husso, Vesa Koskikallio, Sari Suomalainen, Soile Viljakka ja Pentti Lassila.

Lämpimät onnitelut kaikille ansiomerkkin saaneille!

Ansiomerkit myöntää Viherympäristöliiton hallitus. Ehdotuksen voi tehdä VYL:n jäsenjärjestö tai ansiomerkkitoimikunta, joka valmistelee esitykset hallitukselle. Muista, että myös aiemmin myönnetty Puutarhaliiton ansiomerkit huomioidaan. Vinkkaa KPS:n hallitukselle sopivista ehdokkaista!

TULEVAISUUDEN KAUPUNKIVIHREÄ-WEBINAARI 3.3.2026

Kaupungit ovat murroksessa: ilmastonmuutos, luontokato, sään ääri-ilmiöt ja kaupunkilaisten muuttuvat tarpeet haastavat meitä kehittämään viherrakenteita entistä kestävämmiksi, monimuotoisemmiksi ja kestävämmiksi muutoksille. Webinaari kokoaa yhteen alan asiantuntijat, tutkijat ja kehittäjät jakamaan uusinta tietoa, ratkaisuja ja näkökulmia vihreän kaupungin rakentamiseen.

Hinta: Jäsenistölle ilmainen ja muille osallistujille 50€ (alv. 0%, yhdistys ei verovelvollinen).
Opiskelijahinta 20€.

Ilmoittautuminen: Ilmoittautumislinkin löydät KPS:n nettisivuilta:
www.kaupunginpuutarhurienseura.fi/koulutukset

Ilmoittaudu heti, mutta viimeistään 2.3. klo 9 mennessä. Ilmoittautumisen jälkeen saat Teams-linkin tilaisuuteen.

OHJELMA (KPS pidättää oikeuden muutoksiin)

9.00 Teams kirjautuminen tilaisuuteen avataan

9.25 Tervetuloa webinaariin

9.30 Kaupunkiympäristöt ennallistamissuunnitelmassa - kohti vihreämpää kaupunkia

Virpi Hokkanen, erityisasiantuntija YM

10.00 Kapa-hankkeen vihreytys ja kunnossapito (Kalasatamasta Pasilaan -raitiotiehanke)

Heidi Kiuru, projektinjohtaja, Helsingin kaupunki

10.20 EVIPA Ennakoiden uudistuva viherrakentaminen ja taimitarhatuotanto - Luonnonkasvien lisääminen ja kehittäminen

Hanna Tajakka, toiminnanjohtaja Taimistoviljelijät ry

10.40 Sään ääri-ilmiöt: vaikutukset tulvasuojeluun, (yli)kuivatukseen ja hulevesien hallintaan viheralueilla Suomessa

Olli Hakala, projektipäällikkö WSP

11.00 Tauko/ lounas

11.45 Luontokokemukset viheralueiden hallinnoinnissa

Sari Suomalainen, FT, lehtori Rakennettu ympäristö HAMK

12.00 Asuinpihojen merkitys hiilensidonnassa

Paula-Kaisa Leppänen, väitöskirjatutkija Aalto yliopisto

12.20 Miten luonto pysyy kaupungissakin -Töölönlahdenpuiston kasvillisuus- ja hyönteisseuranta

Jani Järvi, luontoasiantuntija ja Sirpa Paavilainen, projektipäällikkö Ramboll

Iiris Lettojärvi, suunnitteluasiantuntija, Helsingin kaupunki

12.50 Luontopohjaisuus viheralalla - leikkipaikkojen mahdollisuudet

Outi Tahvonen FT, tutkijayliopettaja HAMK

13.10 Tauko

13.15 Mikromuovit maaperässä

Salla Selonen, erikoistutkija Syke

13.35 Kiertotalousnäkökulma

Roosa Saarinen ja Hanna Kivistö, Turun yliopisto

14.00-14.15 Webinaarin yhteenveto ja päätös

Kaupunginpuutarhurien Seura ry

@kaupunginpuutarhurienseura

www.kaupunginpuutarhurienseura.fi

Luvassa ikimuistoisia hetkiä JOENSUUSSA 26.–28.8.2026

Hyvinvointia elävässä ympäristössä Joensuu – Helppo hengittää

Kuva: Lev Karanov, Joensuun kaupunki

Kaupunginpuutarhurien Seura ry toivottaa Sinut tervetulleeksi kesäluentopäiville Joensuuhun 26.–28.8.2026. Teemana on 'Hyvinvointia elävässä ympäristössä, Joensuu – Helppo hengittää'.

Joensuu tarjoaa erinomaiset puitteet metsien, puistojen ja liikuntaympäristöjen tarkasteluun — ympäristöihin, jotka vahvistavat asukkaiden hyvinvointia ja toimivat samalla kaupungin keskeisinä vetovoimatekijöinä. Luentopäivillä syvennymme siihen, miten monipuolinen kaupunkiluonto, viher rakenne, yhteisöllisyyttä ja arjen sujuvuutta lisäävät ratkaisut sekä liikunta rakentavat elävää, kestäväää ja luonnonläheistä Joensuuta nyt ja tulevaisuudessa.

Hinnat ja ilmoittautuminen

Täyspaketti pre tourilla 340,00 € (alv 0 %), ei jäsenet +30€.

Täyspaketti sisältää keskiviikon pretourin, torstain luentopäivän sekä perjantain kohdekierrokset. Täyspaketti ei sisällä majoitusta.

Luentopäivät to-pe iltatilaisuudella 240,00 € (alv 0 %), ei jäsenet +30€.

Tapahtuma laskutetaan verkkolaskulla ilmoittautumisajan päättymisen jälkeen. Hinnat ovat alvittomia, järjestäjä ei ole alv-velvollinen.

Ilmoittautuminen avautuu myöhemmin KPS:n nettisivuille.

Majoittuminen

Majoituskiintiö varattu Original Sokos Hotel Kimmel (Itäranta 1, Joensuu).
Huonekiintiö: 35 × 1 hh ja 30 × 2 hh KPS päivien vieraille 26-28.8.2026.

Sähköposti: sokos.hotels@sok.fi
Mainittava kiintiötunnus "KESÄPÄIVÄT26" varausta tehdessä.

Online-varaus: www.sokoshotels.fi – varauskoodi BKEAPAI-VAT26

Sokos Hotels Myyntipalvelu

Puhelin: +358 300 870 000 / (yksittäiset huonevaraukset).

Huonevaraukset tulee tehdä 12.8.2026 klo 18 mennessä. Huomioithan, että erikoishintaisia huoneita on saatavilla rajoitetusti.

Hinnat

Standard 1 hh: 123 € / yö

Standard 2 hh: 143 € / yö

Superior 1 hh: 143 € / yö

Superior 2 hh: 163 € / yö

Huonehintaan sisältyy runsas aamiainen, Wi-Fi ja 14 % ALV. Pidätämme oikeuden ALV muutokseen. Hotellihuoneet käytettävissä tulopäivänä klo 15.00 alkaen, luovutus klo 12.00.

Kiintiön voimassaolo

Huoneet ovat varattavissa erikseen sovitulla kiintiötunnuksella vahvistuksessa mainitulle ajankohdalle.

Kiintiön varaamattomista huoneista 50 % vapautetaan myyntiin 15.7.2026. Loput kiintiön varaamattomista huoneista vapautuvat automaattisesti myyntiin 12.8.2026 klo 18.00.

Huoneita myös Scandic Joensuu (Kauppakatu 23) ja GreenStar Hotel Joensuu (Torikatu 16).

Lisätietoja

jaana.mahonen@joensuu.fi

Alustava ohjelma seuraavalla sivulla.

Seuraa ilmoittelua KPS:n nettisivuilla ja facebookissa.

Kuva: Lev Karanov, Joensuun kaupunki

PRE TOUR Keskiviikko 26.8.2026: Auringonlaskuristeily

Klo 17.00–23.00 Joensuun matkustajasatama, Rantakatu 2.

Torstai 27.8. Original Sokos Hotel Kimmel, Marjala-sali.

9:00 Ilmoittautuminen, kahvit ja näyttelyyn tutustuminen

10:00 Luentopäivien avaus

KPS ry:n puheenjohtaja Timo Koski, Tampere

Joensuun kaupungin tervehdys, kaupunginjohtaja Jere Penttilä

Päivän aiheet

Puhujakohtaiset aikataulut tarkentuvat myöhemmin.

Mitä Joensuun metsät merkitsevät kuntalaiselle – virkistystä, hyvinvointia ja taloudellista arvoa

Metsätjohtaja Juba Lamminsalo

Lempipuut – lajienvälisen ystävyyden näkökulma puusuhteiden moninaisuuteen

Tutkijatortori (FT), Turun yliopisto Kaisa K. Vainio

Liikuntaympäristöt ja arjen hyvinvointi

Liikuntasuunnittelija Anu Korhonen

Rantaympäristöjen kehittäminen kaavoituksen keinoin – puistojen arvot, monipuolinen virkistyskäyttö ja sujuva pyöräily

Kaavoitusarkkitehti Natalia Musikka

Yhteisöllisyyttä ja arjen sujuvuutta lisäävät ratkaisut

Maankäytön suunnittelija Lumi Kortelainen

Suolakustinpuisto ja Cederberginaukio – kurkistus Joensuun uusiin kaupunkitiloihin

Rakennuttajapäällikkö Janne Kettunen

EVIPA – Ennakoiden uudistuva viherrakentaminen ja taimitarhatuotanto PohjoisPohjanmaalla

Viheralan toimintaympäristön muutos – urakoitsijoiden valmiudet vastata digitalisoitumisen ja vähähiilisuuden haasteisiin

Projektipäällikkö, Viber- ja ympäristörakentajat ry Tuomo Vainikainen

Suosittelvat luonnonkasvit ja ohjeet luonnonkasvien hankintaan

Toiminnanjohtaja, Taimistoviljelijät ry Hanna Tajakka

Päivän yhteenveto, KPS ry:n puheenjohtaja Timo Koski, Tampere

16.00 Kaupunginpuutarhurien Seura ry:n vuosikokous luentotilassa

18.45 Yhteiskuva Hotelli Kimmelin takapihalla, Sirkkalanpuistossa

19.00 Juhlailallinen ja illanvietto Hotelli Kimmelissä, Sirkkala-sali.

Bändi: Rivermouth. Pukukoodi: Smart Casual.

Perjantai 28.8.

Tutustuminen Joensuun kohteisiin klo 10.00–14.30. Lounas päivän aikana.

Ohjelma on alustava. Järjestäjä pidättää oikeuden muutoksiin.

Suomen kansallisten kaupunkipuistojen 25 vuotta – verkoston voima ja suomalaisen mallin merkitys Ruotsin esikuvan rinnalla

Suomi juhlii vuonna 2026 kansallisten kaupunkipuistojensa 25 vuotista taivalta. Sen aloitti Hämeenlinna vuonna 2001 perustettu maan ensimmäinen ja maailman toinen kansallinen kaupunkipuisto. Neljännesvuosisadassa suomalaisesta mallista on kasvanut 11 kaupungin kattava verkosto, joka yhdistää kaupunkikehityksen, kulttuuriperinnön ja luonnon monimuotoisuuden vaalimisen ja suojelun. Ruotsin Nationalstadsparken vietti 30 vuotisjuhlavuottaan vuonna 2025, mikä tarjoaa kahden erilaisen mutta toisiinsa kytkeytyvän kaupunkipuistomallin ajankohtaisen vertailukohdan.

Ruotsin Kungliga Nationalstadsparken toimi suorana ja ratkaisevana esikuvana Suomen kansalliset kaupunkipuistot konseptille. 1980-90-luvuilla kasvava rakentamispaine johti Ruotsissa aktiiviseen kansalaisliikkeeseen ja lopulta nationalstadsparkenin perustamiseen vuonna 1995. Puiston perustaminen herätti kiinnostusta myös Suomessa ja vaikutti siihen, että kaupunkipuistojen käsite sisällytettiin Maankäyttö- ja rakennuslakiin vuoden 2000 uudistuksessa. Vain vuotta myöhemmin, 10.1.2001, Hämeenlinna perusti Suomen ensimmäisen – ja maailmanhistorian toisen – kansallisen kaupunkipuiston. Tämä tekee vuodesta 2026 suomalaisen mallin 25 vuotisjuhlavuoden.

Omallalla konseptillä

Suomen edelläkävijänä Hämeenlinna loi perustan koko kansalliselle puistoverkostolle. Sen jälkeen malli on levinnyt ja Suomeen on muodostunut 25 vuoden aikana 11 puiston verkosto eri kaupunkiin. Tämä verkostomainen ja skaalautuva toteutustapa on suomalaisen konseptin erityispiirre: siinä missä Ruotsissa on yksi, symbolisesti ainutlaatuinen ja valtakunnallinen Nationalstadspark, Suomessa konsepti on alusta alkaen suunniteltu monipaikkaiseksi, joustavaksi ja kaupunkien omista aloitteista kasvavaksi.

Lainsäädäntö on toinen keskeinen ero. Ruotsissa Nationalstadsparkenia suojaa laaja, ympäristönsuojelua ohjaava lakikokonaisuuden erityissäännös – käytännössä siis erillislaki, joka koskee vain yhtä puistoa ja rajoittaa rakentamista siellä erittäin tiukasti. Kyseessä on valtiollinen, kuninkaalliseen maaomistukseen ja valtakunnallisiin intresseihin sidottu instituutio. Uusia nationalstadspärkeja ei Ruotsissa ole perustettu eikä niiden perustamiseen ole olemassa vastaavaa yhdenmukaista lainsäädännöllistä prosessia tai kehystä.

Yhdessä enemmän

Suomessa kansalliset kaupunkipuistot perustuvat Maankäyttö- ja rakennuslakiin. Tämä tekee niistä osan kaupunkisuunnittelun ohjausta – ei yhtä erillistä suojelulakia, vaan lainsäädännöllisesti joustavan välineen, joka asettuu tavallisen puistokaavan ja varsinaisen luonnonsuojelulain väliin sisältäen myös rakennetun ympäristön ja kaupunkien kulttuuriperinnön. Kaupunkipuiston perustaminen tapahtuu kunnan tai kaupungin hakemuksesta ja Ympäristöministeriö arvioi esitystä valtakunnallisten kriteerien pohjalta. Malli on osoittautunut Suomessa tehokkaaksi: se on riittävän vahva

Hämeenlinnan historiallinen Kaupunkipuisto 'Parkki' (Susanna Lappalainen)

turvaamaan kulttuuriperintökokonaisuudet ja maisemat sekä luontoarvot, mutta samalla riittävän joustava sopeutumaan kaupunkirakenteen muutoksiin. Tarkoitus on katsoa asioita myös 'yli rajojen' ja turvata ylikunnallisesti merkittävien luonto- ja kulttuuriarvojen jatkuvuus.

Tämä joustavuus on ollut ratkaisevaa. Se on mahdollistanut kaupunkikehityksen sekä luonnon virkistysarvojen ja monimuotoisuuden yhteensovittamisen useissa eri ympäristöissä – pienistä historiallisista kaupungeista suuriin kasvukeskuksiin. Samalla se on luonut vahvemman vaikuttavuuden kuin Ruotsissa: suomalainen konsepti ei rajoitu yhteen paikkaan, vaan muodostaa valtakunnallisen kaupunkimaisia kulttuuri- ja luonnonalueiden kokonaisuuksia sisältävän verkoston. Paitsi että kansalliset kaupunkipuistot ovat kaupunkien aktiivisia 'vihreitä olohuoneita', kunkin kaupunkipuiston tarina yhdistyy muiden verkoston kertomusten kanssa kansalliseksi, koko Suomen tarinaksi. Verkoston jäsenkaupungit toimivat tiiviissä yhteistyössä, kohti yhdessä asetettuja tavoitteita. Verkostomainen lähestymistapa on tehnyt suomalaisesta konseptista myös kansainvälisesti kiinnostavan.

Hämeenlinna loi mallin

Kun Ruotsi vuonna 2025 juhli Nationalstadsparkenin 30 vuotista historiaa, Suomi voi yhtä lailla juhlistaa oman, osin ruotsalaisen esikuvan pohjalta kehitetyn, mutta itsenäisen ja vakiintuneen mallinsa 25 vuoden menestystä. Juhlavuosi muistuttaa siitä, kuinka tärkeää on jatkaa työtä kaupunkiluonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi, ekologisten käytävien turvaamiseksi ja kulttuurimiljöiden elävänä pitämiseksi.

Hämeenlinnan kansallinen kaupunkipuisto toimii tämän juhlavuoden symbolina. Hämeenlinnan kaupunki osoitti rohkeasti ensimmäisenä, miten suomalainen lainsäädäntö ja paikallinen päätöksenteko voivat yhdistää kulttuuriperinnön, luonnon monimuotoisuuden ja kaupunkikehityksen. Tälle pohjalle koko suomalainen verkosto on sittemmin rakentunut.

Susanna Lappalainen, viheralue suunnittelija, Hämeenlinna

Lisää: <https://kansallisetkaupunkipuistot.fi/>
<https://www.nationalstadsparken.se/>